

О.С. БОНДАРЕНКО

(Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ, Україна)

Методологічні засади управління фінансами в умовах логістизації економіки

Метою статті є обґрунтування методологічних засад управління фінансами в умовах логістизації економіки. Доведено доцільність синтезу інструментів фінансового управління, логістики, маркетингу, фінансового аналізу, бухгалтерського обліку в процесі формування теорії та розробки дієвих механізмів управління фінансами в умовах логістизації економіки. Обґрунтовано мету, завдання, принципи, функції, методи, важелі, та інструменти управління фінансами в умовах логістизації економіки. Встановлено, що метою управління фінансами в умовах логістизації економіки є формування та постійне поліпшення параметрів фінансових потоків у процесі реалізації фінансових рішень, які під впливом інтеграційної взаємодії учасників логістичних ланцюгів сприятимуть встановленню їх цінності та зростанню вартості підприємств. Доведено, що функції управління фінансами в умовах логістизації повинні: 1) базуватися на загальних принципах управління; 2) враховувати взаємозв'язок, що існує між функціями логістики і фінансового менеджменту; 3) під впливом умов логістизації економіки набувати своїх специфічних ознак.

Ключові слова: фінанси, логістизація, фінансові потоки, логістична система, фінансові рішення, логістичні ланцюги, вартість підприємства.

Е.С. БОНДАРЕНКО

(Киевский национальный торгово-экономический университет, г. Киев, Украина)

Методологические основы управления финансами в условиях логистизации экономики

Целью статьи является обоснование методологических основ управления финансами в условиях логистизации экономики. Доказана целесообразность синтеза инструментов финансового управления, логистики, маркетинга, финансового анализа, бухгалтерского учета в процессе формирования теории и разработки действенных механизмов управления финансами в условиях логистизации экономики. Обоснованно цель, задачи, принципы, функции, методы, рычаги, и инструменты управления финансами в условиях логистизации экономики. Установлено, что целью управления финансами в условиях логистизации экономики является формирование и постоянное улучшение параметров финансовых потоков в процессе реализации финансовых решений, которые под воздействием интеграционного взаимодействия участников логистических цепей будут способствовать установлению их ценности и росту стоимости предприятий. Доказано, что функции управления финансами в условиях логистизации должны: 1) базироваться на общих принципах управления; 2) учитывать взаимосвязь, существующую между функциями логистики и финансового менеджмента; 3) под влиянием условий логистизации экономики приобретать свои специфические признаки.

Ключевые слова: финансы, логистизация, финансовые потоки, логистическая система, финансовые решения, логистические цепи, стоимость предприятия.

O.S. BONDARENKO

(Kyiv National University of Trade and Economics, Kyiv, Ukraine)

Methodological Principles of Financial Management under Economy Logistization

The object of the article is the substantiation of methodological principles of financial management under economy logistization. The suitability of synthesis of financial management tools, logistics, marketing, financial

Фінанси та оподаткування

analysis, accounting in the process of theory formation and development of efficient mechanisms of financial management under economy logistization has been proved. Object, aim, principles, functions, methods, instruments and tools of financial management under economy logistization were justified. It was established that the object of financial management under economy logistization is the development and continuous improvement of parameters of financial flows in the implementation of financial decisions that under the influence of integration interaction of logistical chain participants will promote the determination of their costs and the increase of enterprise value. It was proved that the function of financial management under economy logistization should: 1) be based on the general principles of management; 2) include the relationship that exists between the functions of the logistics and the financial management; 3) acquire specific characteristics under the influence of economy logistization.

Keywords: *finance, logistization, financial flows, logistics system, financial solutions, logistics chains, value of enterprise.*

Постановка проблеми. Логістизація економіки України, що визначає розвиток процесів інтеграції та глобалізації, вимагає нових підходів до управління фінансами як на макрорівні, так і на рівні окремих підприємств. Дослідники все частіше зазначають, що ефективність розвитку фінансів, національної економіки та суспільства в цілому залежить від адекватності інститутів сучасним реаліям, терміну початку, етапів та імплементації необхідних інституційних змін [16, с. 10]. Такі зміни особливого значення набувають при створенні дієвих механізмів управління фінансами, які будуть відповідати умовам функціонування логістичних систем різних рівнів шляхом забезпечення цінності логістичних ланцюгів та сприяння зростанню вартості. Тому одним із найактуальніших завдань є суттєве удосконалення управління фінансами з урахуванням особливостей реалізації вимог логістизації на різних рівнях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останніми роками управління фінансами присвячено багато праць науковців [1-3; 6-9; 11; 13-17]. Найчастіше дослідниками у складі методологічних засад обґрунтовуються методи, принципи функцій, завдання, механізми управління державними фінансами та фінансами підприємств. Окремі науковці виділяють цілі, завдання, принципи, функції, методи управління фінансовими потоками на підприємствах. Що стосується фінансів у логістичних системах, то науковий пошук обмежується обґрунтуванням окремих характеристик фінансових потоків, які визначають лише деякі аспекти процесу потокового управління ними. Однак на сучасному етапі логістизація покликана виконувати управлінські функції в багатьох сферах фінансової діяльності та здійснювати роль наукового інструмента оптимального управління потоками фінансових ресурсів.

Метою статті є обґрунтування методологічних засад управління фінансами в умовах логістизації економіки, визначення можливості та шляхи їх практичної реалізації.

Виклад основних результатів дослідження. Управління фінансами в умовах логістизації є багатоаспектним явищем, на яке впливає велика кількість чинників. Тому його успішна реалізація має відображати синтез інструментів зростання вартості підприємства (фінансового менеджменту), забезпечення потокового управління фінансовими ресурсами (логістики), формування цінності для всіх

учасників ринку і суспільства (маркетингу), виявлення факторів та резервів створення цінності та вартості (фінансового аналізу), формування інформації для емпіричного тестування моделей оцінювання (бухгалтерського обліку). Такі обставини вимагають формулювання відповідних методологічних засад.

Загалом під методологією розуміється: 1) сукупність прийомів дослідження, що застосовуються в якійсь науці; 2) вчення про методи пізнання та перетворення дійсності або вчення про організацію діяльності [10, с. 6]. Визначаючи методологію управління фінансами в умовах логістизації, доцільним є врахування особливого підходу до виділення її мети, яка буде відповідати умовам посилення процесу інтеграції та глобалізації, поширення економічної конвергенції, у тому числі норм, правил, стандартів здійснення фінансової діяльності [16, с. 10-11]. Враховуючи такий стан речей, мета управління фінансами в умовах логістизації, що визначаються інтеграцією та глобалізацією, має базуватися на застосуванні інструментарію фінансового менеджменту з урахуванням специфіки руху фінансових ресурсів між елементами логістичної системи.

В працях сучасних дослідників зустрічаються різні підходи до визначення мети логістики, фінансового менеджменту та управління фінансовими потоками. За результатами аналізу встановлено, що метою логістики є формування якісної і безперервної послуги у процесі управління логістичними потоками, які задовольняють споживачів та координування організації робіт різних учасників логістичного ланцюга, що забезпечить отримання ними вигод. Стосовно фінансового менеджменту, то майже всі дослідники трактують його мету як забезпечення зростання добробуту власників капіталу підприємства, що знаходить конкретне втілення у підвищенні ринкової вартості підприємства [12, с. 13; 15, с. 6; 14, с. 12]. Окремі науковці таку мету визначають стосовно управління фінансовими потоками [2]. Власний підхід до визначення мети управління фінансовими потоками виокремлює О.В. Єрмошкіна: «... забезпечення динамічного сталого розвитку підприємства, який відображається у постійному збільшенні його ринкової вартості як об'єкту інвестування при забезпеченні оптимальних параметрів системи

(масштабність, прозорість, цілісність, гнучкість, відкритість, інтенсивність, інертність)» [6, с. 227].

Значну роль фінансових потоків в логістичних системах підкреслюють українські дослідники М.С. Пушкар, А.Г. Богач В.Г. Мельник [11, с. 43-46]. Зазначаючи, що логістична система без фінансового та управлінського обліку, переходить у ранг малодієвої й неефективної, дослідниками розроблено модель структури фінансового управління.

Деякі науковці, визначаючи мету управління фінансовими потоками в логістичних системах, акцентують увагу на необхідності введення в науковий обіг поняття «фінансова логістика». На їх думку, вона направлена на оптимізацію фінансового механізму компанії, координування фінансових потоків і операцій, забезпечення їх упорядкованості та точного балансування [3, с. 391]. Таке трактування відображає особливості управління фінансовими потоками в логістичних системах у напрямку забезпечення раціонального та узгодженого їх управління з матеріальними потоками, але не визначає її значення в умовах функціонування фінансового механізму, як цілісної системи управління фінансами підприємства, на якій ґрунтується фінансовий менеджмент, і яка призначена для організації взаємодії об'єктів та суб'єктів господарювання у сфері фінансових відносин, формування і використання фінансових ресурсів, забезпечення ефективного впливу фінансової діяльності на кінцеві результати роботи підприємства. Таким чином, мету управління фінансами в умовах логістизації доцільно визначати як формування та постійне поліпшення параметрів фінансових потоків у процесі реалізації фінансових рішень, які під впливом інтеграційної взаємодії учасників логістичного ланцюга сприятимуть встановленню його цінності та зростанню вартості підприємств.

Реалізація зазначеної мети має відбуватися шляхом розробки комплексу взаємопов'язаних завдань, вирішення яких створить умови для використання інтеграційного підходу та забезпечить комплексний розгляд господарських операцій і процесів, пов'язаних із рухом фінансових ресурсів від постачальника до кінцевого споживача. В працях сучасних дослідників сформовано достатній перелік завдань логістики, логістичного управління, фінансового менеджменту, управління фінансовими потоками, управління фінансовими потоками в логістичних системах.

Найбільш широко завдання по управлінню фінансами в логістичних системах визначають науковці А.М. Кравцова [7, с. 133-134], Ю.С. Сваталова [13, с. 10] та А.В. Криворучко [8]. Представлений дослідниками перелік завдань чітко відображає особливості процесів логістизації, однак не повною мірою враховує взаємозв'язок між орієнтирами та цілями управління фінансами саме в логістичних системах. Узагальнюючи та доповнюючи їх підходи, до окреслених завдань пропонується відносити: 1) розробку та виконання логістично-

орієнтованих фінансових планів та бюджетів; 2) моделювання оптимальних напрямів руху фінансових ресурсів; 3) моніторинг інтенсивності та адресності фінансових потоків; 4) аналіз уподобань учасників логістичних ланцюгів щодо формування, використання та руху фінансових ресурсів; 5) оцінку ризику й ефективності траєкторій руху фінансових ресурсів; 6) поточну оцінку стану управління фінансовими потоками; 7) прогнозування витрат та вигод при досягненні взаємних цілей між учасниками логістичних ланцюгів; 8) забезпечення узгодженості та синхронізації руху фінансових ресурсів, який проявляється у підборі кількісних та просторових параметрів фінансових потоків під відповідні якісні параметри; 9) забезпечення платоспроможності та перспективної фінансової стійкості логістичної системи, вираженої в можливості своєчасно погашати поточні зобов'язання і накопичувати резерви для формування нових логістичних ланцюгів, здійснення інвестицій з метою розвитку.

Поряд з метою та завданнями, управління фінансами в умовах логістизації забезпечується запровадженням системи принципів. Принцип – це «... основні, вихідні положення теорії» [5, с. 477].

У працях, присвячених питанням логістичного та фінансового менеджменту представлено лише часткове відображення принципів управління фінансами в умовах логістизації економіки. Колектив авторів Білоруського державного технологічного університету [3, с. 395-396] принципами фінансової логістики називає такі: плановість та системність; цільова направленість; стратегічна орієнтація; диверсифікація.

Ю.С. Сваталова [13, с. 10-11] до принципів фінансової логістики відносить: моделювання руху фінансових потоків з максимальною ефективністю; прибутковість при розміщенні грошових коштів; гнучкість, пов'язану з можливістю внесення змін до графіків фінансування; економічність, можливість оцінки не тільки витрат, але і «вигод», що отримуються в результаті здійснення цих витрат; відповідність обсягів фінансування обсягам необхідних витрат; надійність джерел фінансування; саморегулювання для досягнення збалансованості надходження грошових ресурсів з рухом товарних ресурсів і мінімізацією витрат; використання програмного забезпечення і комп'ютерних мереж для управління фінансами.

Застосовуючи системно-потоківий підхід, принципи управління фінансовими потоками підприємств конкретизує О.В. Єрмошкіна [6, с. 232]. До них дослідник відносить такі: ієрархічність, гнучкість, адаптивність, цілеспрямованість, комплексність, систематизованість, динамічність розвитку, ефективність, багатоваріантність, своєчасність.

К.В. Мельникова визначає принципи управління фінансовими потоками в логістичних системах. Це такі: саморегулювання; гнучкість; мінімізація виробничих витрат при максимізації коротких циклів реалізації проектів; інтеграція процесів фінансування,

Фінанси та оподаткування

постачання, виробництва і збуту в єдиному органі реалізації проекту; моделювання руху фінансових потоків від джерел фінансування до виконавців проектів з оборотом вільних грошових коштів з максимальною ефективністю; відповідність об'ємів фінансування об'ємам необхідних витрат; використання програм забезпечення і комп'ютерних мереж для управління фінансами, надійність джерел фінансування і забезпечення проекту фінансовими ресурсами; економічність; прибутковість [9, с. 36]. Такий підхід відображає ключову роль фінансових потоків, але не враховує специфіки функціонування логістичних систем, в межах яких управління фінансами має здійснюватися з урахуванням цінності логістичних ланцюгів.

Тому принципи управління фінансами в умовах логістизації мають відображати не тільки умови руху фінансових ресурсів, але й враховувати організаційну, технічну, економічну, інформаційну єдність логістичних потоків. Організаційна єдність забезпечить право відповідного елемента логістичної системи управляти фінансами на основі врахування входу та виходу фінансово-логістичного циклу, напрямів та параметрів руху фінансових потоків. Технічна єдність визначить структуру логістичної системи, предметну спеціалізацію, технологічні процеси, господарські операції та рівні руху фінансових потоків. При дискретності і структурованості логістичної системи економічна єдність проявляється в цілісності кінцевого економічного результату, який забезпечується впливом її синергетичних властивостей на фінансові потоки. Інформаційна єдність потокового процесу обумовлюється впливом процесів інтеграції, глобалізації, інформатизації на процеси логістизації економіки, функціонування промислових підприємств та створення ними логістичних систем.

Узагальнюючи підходи науковців, у складі методологічних засад управління фінансами в умовах логістизації доречно виділити такі принципи:

- науковості (передбачає в управлінні фінансами максимальне використання результатів наукових досліджень);
- гуманності (полягає в орієнтуванні всіх учасників логістичного ланцюга при прийнятті фінансових рішень на дотримання економічних, екологічних, соціальних, етичних та інших вимог);
- стратегічної орієнтованості (передбачає розробку узгоджених тактичних і стратегічних завдань з управління фінансами, прогнозів можливих напрямів руху фінансових ресурсів за логістичними ланцюгами та варіантів розвитку логістичної системи);
- синергетичності (забезпечує покращення параметрів фінансових потоків, зростання цінності логістичних ланцюгів та вартості підприємств внаслідок взаємодії елементів логістичної системи, яка відображає ефект, не адаптивний їх окремим ефектам);
- ієрархічності (забезпечує прийняття фінансових рішень на основі чіткої взаємодії відповідних

ієрархічних рівнів, часових горизонтів, техніки і технологій управління);

- гармонійності (визначає дотримання оптимальних пропорцій у формуванні та використанні фінансових ресурсів, узгодженість вхідних та вихідних фінансових потоків, ціннісних взаємозв'язків між учасниками логістичного ланцюга, солідарної відповідальності всіх елементів логістичної системи за розробку бачення в умовах динамічного зовнішнього середовища);

- комплексності (відображає взаємодію між елементами логістичної системи в процесі управління фінансами та передбачає врахування взаємозв'язків, що існують між ними);

- систематичності (забезпечує наявність зворотних зв'язків, які сигналізують про досягнутий результат та необхідність коригування поставлених завдань);

- узгодженості (забезпечує узгоджену участь елементів логістичної системи в управлінні фінансами на основі активної співпраці та врахування їх інтересів);

- моделювання (передбачає у процесі управління фінансами логістичної системи використання економіко-математичних моделей, які дозволяють побудувати логістичні ланцюги, визначити найбільш оптимальні та оцінити їх вплив на вартість підприємств);

- інформативності (відображає необхідність знаходження до всіх елементів логістичної системи достовірної, оперативної, правдивої, повноцінної інформації про фінансові потоки);

- транспарентності (відображає можливість отримання елементами логістичної системи необхідної інформації доступними засобами, яка не містить помилок та перекорень з усіх суттєвих питань);

- оптимальності (визначає необхідність направленості кожного фінансового рішення на оптимізацію параметрів фінансових потоків);

- адаптивності (відображає швидке пристосування до змін логістичної інфраструктури та відповідне коригування завдань з управління фінансами);

- емерджентності (цілісності) (визначає необхідність реалізації в управлінні фінансами цілей, пов'язаних із забезпеченням цінності логістичних ланцюгів та зростанням вартості підприємств);

- функціональності (передбачає у процесі управління фінансами виконання елементами логістичної системи характерних їм функцій, які направлені на підвищення ефективності фінансових рішень);

- диверсифікації (забезпечує багатопрофільність та різнонаправленість дій елементів логістичної системи, що дозволяє врахувати у процесі управління фінансами всіх можливих альтернатив).

Управління фінансами має здійснюватися на основі принципів шляхом виконання відповідних функцій, які поєднують в єдине ціле принципи, методи та зміст фінансових рішень.

Як правило, функції фінансового менеджменту науковці визначають на основі врахування двох позицій: 1) фінансовий менеджмент – це система, якою управляють; 2) фінансовий менеджмент – це спеціальна сфера управління.

З двох позицій науковці відображають і функції логістики [18, с. 29]. На їх думку, вона обумовлена матеріальною та нематеріальною складовими логістики. До матеріальної частини відносяться матеріальні ресурси зі страховими зобов'язаннями, властивостями та вартісною складовою, які за допомогою логістичних технологій переміщуються від постачальника до споживача з передачею прав власності. Нематеріальна складова, на їх думку, включає логістичну бізнес-послугу, яка накопичується у логістів і може багаторазово повторюватися за умови вірно відпрацьованої управлінсько-організаційної технології. Така позиція свідчить про те, що для забезпечення ефективного управління логістичними потоками не достатньо виконання лише специфічних логістичних функцій.

Поряд з функціями логістики в наукових дослідженнях зустрічаються і функції управління фінансовими потоками в логістичних системах [3, с. 394; 18, с. 123]. Л.В. Фролова [17, с. 123] зазначає, що важливою функцією управління фінансовими потоками є контроль за відповідністю їхніх параметрів параметрам товарних потоків, за впливом фінансових процесів на ефективність логістичної діяльності загалом, а також перевірка оптимальності схем руху всіх потоків. На відміну від такого підходу Г.М. Азаренкова акцентує увагу на необхідності виділення функцій фінансового потоку [1, с. 66]. До них дослідник відносить такі: 1) об'єкт управління не лише фінансами суб'єкта господарювання, а й об'єкт фінансового управління; 2) взаємопов'язаний з формуванням, розподілом та використанням різних фундаментальних капіталів; 3) узагальнює різні форми та види руху фінансових ресурсів; 4) як процес обумовлює досягнення певного економічного результату; 5) здійснюється у взаємозв'язку з грошовими потоками та, з урахуванням фактору часу, відбиває ліквідність фінансових ресурсів; 6) цілеспрямований рух фінансових ресурсів.

Викладачі Білоруського державного технологічного університету стверджують [3, с. 394], що управління фінансовими потоками в логістичних системах є частиною фінансового менеджменту. На їх думку, воно проявляється в таких функціях: відтворювальна, розподільча, контрольна.

Керуючись системно-потоким підходом, О.В. Єрмошкіна виділяє чотири функції управління фінансовими потоками підприємств. Це планування, організація, контроль, мотивація [6, с. 231]. Такий підхід відображає загальні функції управління, де об'єктивний їх склад притаманний всім ієрархічним рівням за будь-яких особливостей процесу управління. Практична реалізація функцій управління фінансовими потоками на підприємстві пов'язана з виконанням конкретних завдань, які мають вирішувати менеджери всіх рівнів. Тому виваженою є

точка зору дослідника щодо їх диференціація за ієрархічними рівнями (вищим, середнім, нижчим) та часовими горизонтами управління (стратегічним, тактичним, оперативним).

Г.В. Криворучко зазначає, що вирішення деяких функцій фінансової логістики можливе при застосуванні нормативної бази бухгалтерського обліку [8]. Співставляючи функції фінансової логістики та бухгалтерського обліку, дослідник виділяє чотири функції фінансової логістики: 1) фінансове планування, прогнозування, бюджетування та оцінка діяльності підприємства; 2) вивчення фінансового ринку; 3) управління фінансовим капіталом та інвестиціями; 4) координація оперативного (поточного) управління матеріальними, фінансовими та інформаційними потоками. Таке трактування дозволяє зробити висновок про те, що управління фінансами в логістичних системах тісно пов'язане і з особливостями організації і ведення бухгалтерського фінансового обліку. Його застосування дозволить вирішити ряд завдань, пов'язаних зі створенням алгоритму руху фінансових потоків, формуванням та управлінням фінансовими ресурсами підприємств, впровадженням системи контролю за змінами в параметрах фінансових потоків.

Результати проведеного аналізу дозволяють зробити висновок про те, що функції управління фінансами в умовах логістизації мають, по-перше, базуватися на загальних принципах управління; по-друге, враховувати взаємозв'язок, що існує між функціями логістики і фінансового менеджменту; по-третє, під впливом умов логістизації економіки набувати своїх специфічних ознак.

Таким чином, до функцій управління фінансами в умовах логістизації доцільно відносити такі:

– організаційна (реалізується шляхом створення системи ефективних технологій управління на всіх стадіях логістичного ланцюга за рахунок забезпечення чіткої взаємодії між його стадіями, встановлення відповідальності та повноважень за рух фінансових ресурсів від нижнього до вищого рівнів, обслуговування фінансових потоків за учасниками логістичної інфраструктури, формування інформації про кількісні та якісні параметри);

– аналітична (полягає у систематичному плануванні, прогнозуванні та аналізі фінансових потоків за всіма логістичними ланцюгами та оцінці їх впливу на вартість підприємств, формуванні системи показників оцінки ефективності управління та визначенні контрольних їх меж, встановленні для підприємства ключових параметрів фінансових потоків з урахуванням бачення та можливих шляхів його досягнення);

– контрольна (реалізація пов'язана зі створенням системи постійного контролю за фінансовими потоками по логістичних ланцюгах на основі моніторингу параметрів в умовах змін логістичної інфраструктури, виявлення недоліків та обґрунтування можливих резервів їх покращення);

Фінанси та оподаткування

– мотиваційна (полягає в матеріальному та нематеріальному заохоченні менеджерів всіх рівнів управління фінансами до підвищення особистої відповідальності на всіх стадіях логістичного ланцюга, зацікавленості у пошуку найбільш прийняттого учасника логістичної інфраструктури чи альтернативного варіанту використання фінансових ресурсів у напрямку максимізації чистого фінансового потоку).

Виконання поставлених функцій потребує використання відповідних методів, важелів та інструментів. Методи, важелі та інструменти управління фінансами в умовах логістизації мають бути максимально використані для виконання завдань постійного генерування цінності логістичних ланцюгів та забезпечення зростання вартості підприємств. Методи – це конкретні способи дій, спрямовані на досягнення поставлених завдань, важелі – прийоми, дії та реалізація методів або засоби, якими можна надати дії, сприяти розвитку чого-небудь, або пожвавити, підсилити діяльність кого-, чого-небудь. Інструменти – це засоби, що використовуються для досягнення визначених цілей і можуть включати в себе певну комбінацію методів та важелів. Відтак зазначені складові мають враховувати характерні риси логістичних систем, їх елементний склад і взаємозв'язки між ними, закономірності руху фінансових ресурсів у логістичних ланцюгах, функціональні залежності між фінансовими, матеріальними, інформаційними потоками та їх параметрами, критерії прийняття фінансових рішень та оцінку впливу на цінність логістичних ланцюгів і вартість підприємств.

Тому у складі методів управління фінансами в умовах логістизації доцільно виділяти дев'ять напрямів, які в умовах практичної реалізації тісно переплітаються: економіко-статистичні, економіметричні, розробки оптимальних логістично-орієнтованих фінансових рішень, облікові, фінансові, моніторингу діяльності логістичної системи, діагностики логістичних ланцюгів, внутрішнього контролю.

До інструментів управління фінансами в умовах логістизації слід відносити адміністрування, мотивування, облік, планування, бюджетування, внутрішній контроль, моніторинг, діагностику. Важелі мають визначати характер дії інструментів та їх коригувати. Тому до складу важелів доцільно відносити параметри фінансового потоку, чистий фінансовий потік, цінність логістичного ланцюга, вартість підприємства, ділова репутація, умови співпраці, склад логістичної інфраструктури.

Можливості застосування зазначених фінансових методів, важелів та інструментів залежать від структури такого управління, яка характеризує умови розробки, прийняття та реалізації фінансових рішень.

Висновки. Таким чином, проведене наукове дослідження дозволило обґрунтувати мету, принципи, функції, методи, важелі та інструменти управління фінансами в умовах логістизації економіки. Врахування теоретиками і практиками

обґрунтованих методологічних засад забезпечить подальший розвиток наукових розробок у напрямку створення дієвих механізмів формування та використання фінансових ресурсів в умовах логістизації економіки.

Подальші наукові дослідження будуть спрямовані на розробку механізмів практичної реалізації управління фінансами в мікро- та макро- логістичних системах в економіці України.

4 Список використаних джерел

1. *Азаренкова, Г. М.* Фінансові ресурси та фінансові потоки (теоретичний аналіз) [Текст]: монографія / Г. М. Азаренкова. – Харків: ПП Яковлева, 2003. – 103 с.

2. *Бабенко, А. В.* Система управління фінансовими потоками промислового підприємства [Текст]: автореф. дис. к-та екон. наук / А. В. Бабенко, НАН України. Ін-т економіки пром.-вості. – Донецьк, 2006. – 20 с.

3. *Баско, И. М.* Логистика [Текст]: учеб. пособ. / И. М. Баско, В. А. Бороденя, О. И. Карпенко и др.; под. ред. д-ра екон. наук, профессора И. И. Полещук. – Минск: БГЭУ, 2007. – 396 с.

4. *Гудзь, О. Є.* Сучасний вимір фінансового забезпечення виробничої діяльності агроформувань [Текст] / О. Є. Гудзь // Облік і фінанси АПК. – 2008. – № 2. – С. 8-12.

5. Енциклопедія бізнесмена, економіста, менеджера [Текст] / За ред. Р. Дяківа. – К.: Міжнародна економічна фундація, 2000. – 703 с.

6. *Єрмошкіна, О. В.* Управління фінансовими потоками промислових підприємств: теорія, практика, перспективи [Текст]: монографія / О. В. Єрмошкіна. – Донецьк: Національний гірничий університет, 2009. – 479 с.

7. *Кравцова, А. М.* Фінансові ресурси підприємств: механізм формування та ефективного використання [Текст]: монографія / А. М. Кравцова. – Вінниця: ПП Балюк І. Б., 2010. – 220 с.

8. *Криворучко, А. В.* О задачах финансовой логистики [Текст] / А. В. Криворучко // Бизнес информ. – 2009. – № 2(3). – С. 122-127.

9. *Мельникова, К. В.* Фінансові потоки в логістичних системах [Текст] / К. В. Мельникова; Конспект лекцій. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2008. – 84 с.

10. *Новиков, А. М.* Методология научного исследования [Текст] / А. М. Новиков, Д. А. Новиков. – М.: Либроком, 2010. – 280 с.

11. *Пушкар, М. С.* Логістичні системи підприємства: облік, аналіз і аудит [Текст] / М. С. Пушкар, А. Г. Богач, В. Г. Мельник. – Тернопіль: Економічна думка, 2007. – 187 с.

12. *Румянцев, Н. В.* Моделирование гибких производственно-логистических систем [Текст] / Н. В. Румянцев. – Донецк: ДонНУ, 2004. – 222 с.

13. *Сваталова, Ю. С.* Совершенствование финансового логистического менеджмента холдингов [Текст]: монографія / Ю. С. Сваталова. – М.: Издательский дом «Экономическая газета», 2011. – 280 с.

14. Старкова, Н. А. Финансовый менеджмент [Текст]: Учебное пособие / Н. А. Старкова. – Рыбинск, РГАТА имени П. А. Соловьева. – 2007. – 174 с.

15. Технологии финансового менеджмента [Текст]: учеб. пособие / В. В. Быковский, Н. В. Мартынова, Л. В. Минько, В. Л. Пархоменко, Е. В. Быковская. – Тамбов: Изд-во Тамб. гос. техн. ун-та, 2008. – Ч. 1. – 80 с.

16. Фінанси України: інституційні перетворення та напрями розвитку [Текст] / За ред. І. Я. Чугунова. – К.: ДННУ АФУ, 2009. – 848 с.

17. Фролова, Л. В. Механізми логістичного управління торговельним підприємством [Текст]: монографія / Л. В. Фролова. – Донецьк: ДонДУЕТ ім. Туган-Барановського, 2005. – 322 с.

18. Чеботаев, А. А. Логистика – синергетическая качественная услуга в цене поставляемых товарных ресурсов [Текст]: учебник / А. А. Чеботаев, Д. А. Чеботаев. – М.: ЗАО Издательство «Экономика», 2009. – 262 с.

4 References

1. Azarenkova, N. M. (2003). *Finansovi resursy ta finansovi potoky (teoretychnyi analiz) [Financial resources and financial flows (theoretical analysis)]*. Kharkiv: PP Yakovleva.

2. Babenko, A. V. (2006). *Systema upravlinnia finansovomu potokamy promyslovoho pidpriemstva [System management of financial flows of industrial enterprises]*. Donetsk: Ukraine.

3. Basko, I. M., Borodnya, V. A., Karpenko, O. I. and others. (2007). *Logistika [Logistic]* (ed. by prof. I. I. Poleschuk). Minsk: BGYeU.

4. Hudz, O. Ye. (2008). *Suchasnyi vymir finansovoho zabezpechennia vyrobnychoi diialnosti ahroformuvan [Modern dimension of the financial security of industrial activity of agroformations]*. *Oblik i finansy APK*, No. 2, 8-12.

5. Diakiv, R. (2000). *Entsyklopediia biznesmena, ekonomista, menedzhera [Encyclopedia for businessman, economist, manager]*. Kyiv: Mizhnarodna ekonomichna fundatsiia.

6. Yermoshkina, O. V. (2009). *Upravlinnia finansovomu potokamy promyslovykh pidpriemstv: teoriia, praktyka, perspektyv [Management of financial flows of industrial enterprises: theory, practice, prospects]*. Donetsk: Natsionalnyi hirnychiy universytet.

7. Kravtsova, A. M. (2010). *Finansovi resursy pidpriemstv: mekhanizm formuvannia ta efektyvnoho vykorystannia [Financial resources of enterprises: the mechanism of forming and effective using]*. Vinnytsia: PP Baliuk I. B.

8. Kryvoruchko, A. V. (2009). *O zadachah finansovoi logistiki [The tasks of financial logistics]*. *Biznesinform*, No. 2(3), 122-127.

9. Melnykova, K. V. (2008). *Finansovi potoky v lohistrychnykh systemakh [Financial flows in logistics systems]*. Kharkiv: KhNEU.

10. Novikov, A. M. & Novikov, D. A. (2010). *Metodologija nauchnogo isledovaniia [The methodology of scientific research]*. Moskva: Librokom.

11. Pushkar, M. S., Bohach, A. H., Melnyk, V. H. (2007). *Lohistrychni systemy pidpriemstva: oblik, analiz i audyt [The logistic system of the enterprise: accounting, analysis and audit]*. Ternopil: Ekonomichna dumka.

12. Rumjancev, N. V. (2004). *Modelirovanie gibkikh proizvodstvenno-logisticheskikh sistem [Modeling of flexible production and logistics systems]*. Doneck: DonNU.

13. Svatolova, Y. S. (2011) *Sovershenstvovanie finansovogo logisticheskogo menedzhmenta holdingov [Improving of financial and logistics management of holdings]*. Moskva: Izdatelskii dom «Ekonomicheskaya gazeta».

14. Starkova, N. A. (2007). *Finansovyi menedzhment [Financial management]*. Rybinsk: RGATA imeni P. A. Soloveva.

15. Bykovskii, V. V., Martynova, N. V., Minko, L. V., Parhomenko, V. L., Bykovskaja, E. V. (2008). *Tehnologii finansovogo menedzhmenta [Technology of financial management]*. Tambov: Izd-vo Tamb. gos. tehn. un-ta.

16. Chuhunov, I. Ya. (2009). *Finansy Ukrainy: instyutsiyni peretvorennia ta napryamy rozvytku [Finance of Ukraine: institutional transformation and development directions]*. Kyiv: DNNU AFU.

17. Frolova, L. V. (2004). *Mekhanizmy lohistrychnoho upravlinnia torhovelnykh pidpriemstvom [The mechanisms of logistic management of trade enterprise]*. Donetsk: DonDUET im. Tugan-Baranovskoho.

Cheботаев, А. А. (2009). *Logistika – sinergeticheskaja kachestvennaja ushuga v cene postavljajemykh tovarnykh resursov [Logistics is a synergistic quality service in the supply price of commodity resources]*. Moskva: ZAO Izdatelstvo «Ekonomika».